

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

28 noiembrie 2018

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președinte

Iurie Diaconu,

Judecători

Liliana Catan, Ion Guzun

a examinat, în camera de consiliu, fără citarea părților, admisibilitatea în principiu a recursului ordinar, împotriva sentinței Judecătorei Cahul din 22 martie 2017 și deciziei Curții de Apel Comrat din 18 iunie 2018, declarat de avocatul Ignat Dumitran, în numele inculpatului

*Velcev Ivan XXXX, născut la
XX XXXXXX XXXX, originar și locuitor al XXXXXX.
XXXXXX X, cetățean al R. Moldova, fără antecedente
penale.*

*Termenul de examinare,
instanța de fond: 23.03.2016 – 22.03.2017,
instanța de apel: 30.05.2017 – 18.06.2018,
instanța de recurs: 22.08.2018 – 28.11.2018.*

Asupra recursului menționat, Colegiul penal,

CONSTATĂ:

1. Prin sentința Judecătorei Cahul din 22 martie 2017, Velcev Ivan a fost condamnat în baza art. 287 alin. (2) lit. b) Cod penal la 2 ani închisoare.

Potrivit art. 90 Cod penal, executarea pedepsei a fost suspendată condiționat, pe o perioadă de probațiune de 3 ani.

De la inculpații Velcev I. și Chirmicii E. s-a încasat, în mod solidar, în beneficiul părții vătămate Vîntu S. prejudiciul material de 713 lei, cheltuielile de asistență juridică în sumă de 2000 lei, cât și prejudiciul moral a câte 4000 lei de la fiecare.

Tot de la ei, s-au încasat în beneficiul statului cheltuielile judiciare pentru efectuarea expertizei medico-legale în mărime de 57 lei.

Prin aceeași sentință a fost condamnat și Chirmicii E., însă în privința lui hotărârile judecătorești nu se contestă.

2. Instanța de fond a constatat că la 28 septembrie 2014, orele 03.00, inculpații Velcev I. și Chirmicii E., împreună cu alte persoane în privința cărora urmărirea penală a fost disjunsă, aflându-se în loc public, în fața clubului de noapte „Space”, situat în or. Cahul, str. Ștefan cel Mare, acționând din intenții huliganice, manifestând deosebită obrăznicie și vădită lipsă de respect față de societate, l-au numit pe Vîntu S. cu cuvinte înjositoare și necenzurate și i-au aplicat mai multe lovituri cu pumnii. După ce Vîntu S. a fugit de atacatori în direcția farmaciei „Orient”, situată la intersecția str. Ștefan cel Mare și str. Stroescu, Velcev I. și Chirmicii E., împreună cu persoanele în privința cărora urmărirea penală a fost disjunsă, l-au urmărit, l-au ajuns și i-au aplicat mai multe lovituri cu pumnii și picioarele peste diferite părți ale corpului, doborându-l jos. Apoi, când Vîntu S. din nou a fugit de agresori, Chirmicii E. l-a ajuns în apropierea magazinului „Autostop” din str. Ștefan cel Mare, or. Cahul și l-a doborât la pământ. În rezultatul acțiunilor huliganice, aplicării loviturilor cu pumnii și picioarele peste diverse părți ale corpului, lui Vîntu S. i-a fost cauzate leziuni corporale ușoare cu dereglarea sănătății de scurtă durată, manifestate prin plagă-excoriație pe buză, plagă contuză pe barbă, excoriație-echimoză pe cap, edem subcutanat pe cap, echimoze pe obraz, urechea dreaptă, cotul stâng, torace, comoție cerebrală.

Instanța a reținut că inculpatul Velcev I. a declarat că nu a comis fapta incriminată, a văzut că partea vătămată se certa cu o persoană în fața clubului, apoi aceștia au fugit spre farmacie. Ei se îmbrânceau și a mers în direcția lor, pentru a vedea ce se întâmplă. Partea vătămată striga ceva, se îmbrâncea cu Lîsencov, apoi a fugit. Lângă farmacie a găsit un adidas al părții vătămate și i l-a dus lângă bar, apoi a mers în club.

Totodată, vinovăția inculpatului este confirmată prin probele administrate.

Astfel, partea vătămată Vîntu S. a indicat că ambii inculpați, împreună cu alte persoane, i-au aplicat mai multe lovituri în fața farmaciei, iar când a fugit spre magazin a fost urmărit de Chirmicii E. Acolo, i-au aplicat lovituri ambii inculpați, precum și alte persoane necunoscute. Acțiunile huliganice au durat aproximativ 15 minute, iar pentru agresori cele întâmplătoare păreau a fi o distracție, aceștia fiind în stare de ebrietate. Locurile unde a fost agresat, erau iluminate, astfel că el a văzut persoanele care i-au aplicat lovituri. I-au fost cauzate vătămări corporale și a fost internat în spital. Prejudiciul moral este constituit din stresul suportat, durerile și șocul pe care l-a avut.

Martorul Vîntu V. a relatat că fiul său avea multiple leziuni pe tot corpul, se simțea rău și a fost internat în spital. Peste o lună de la incident, a fost supus unei intervenții chirurgicale, din cauza unei afecțiuni survenite în rezultatul agresiunii. Fiul său i-a spus că a fost agresat fizic de către inculpați și de alte persoane, în număr de 7-8. Conflictul a început în fața clubului și a continuat în fața farmaciei și a magazinului.

Conform procesului-verbal din 28.09.2014, a fost stabilit locul comiterii infracțiunii, și anume în stradă, în or. Cahul, deci este un loc public.

Potrivit raportului de expertiză medico-legală nr. 173/ din 19.05.2015, lui Vîntu S. i-au fost cauzate leziuni corporale ușoare cu dereglarea sănătății de scurtă durată, manifestate prin plagă-excoriație pe buză, plagă contuză pe barbă, excoriație-echimoză pe cap, edem subcutanat pe cap, echimoze pe obraz, urechea dreaptă, cotul stâng, torace, comoție cerebrală.

Deci, partea vătămată a confirmat că a fost maltratat de mai multe persoane, inclusiv de inculpați. Anterior nu se cunoșteau, nu au avut nici un fel de relații. Prin urmare, partea vătămată nu avea motiv să facă declarații care nu corespund realității. Nu a fost stabilit nici că partea vătămată ar fi avut alte interese decât cele îndreptate spre stabilirea adevărului.

Totodată, declarațiile părții vătămate sunt în concordanță cu celelalte probe administrate, nefiind stabilit că atitudinea acestuia este una incorectă or, a făcut declarații consecutive pe tot parcursul procesului penal.

Huliganismul însoțit de aplicarea violenței asupra persoanelor sau de amenințarea cu aplicarea unei asemenea violențe constituie atât violența psihică, cât și cea fizică, ce se poate manifesta prin cauzarea unor prejudicii sănătății, care pot surveni în urma săvârșirii unor acțiuni cu caracter violent, produse prin aplicarea de lovituri, prin imobilizarea, îmbrâncirea, punerea unei piedici victimei, urmate de vătămarea integrității corporale sau de leziuni corporale, sau fără cauzarea prejudiciului sănătății. Anume astfel de acțiuni au fost stabilite în comportamentul inculpaților, fiind îndreptate în privința părții vătămate. Pentru calificarea faptei ca fiind comisă de două ori mai multe persoane, nu este relevant dacă a existat o înțelegere prealabilă, iar lipsa sau prezența înțelegerii prealabile dintre persoanele care săvârșesc huliganismul se ia în considerație la individualizarea pedepsei.

Pe lângă aceasta, acțiunile părții vătămate nu au fost provocatoare, deoarece a adresat întrebări unor fete și nu agresorilor. În momentul în care partea vătămată a fugit spre farmacie, chiar dacă s-a adresat agresorilor, inclusiv cu cuvinte necenzurate, acesta nu constituie o provocare la comiterea unor acțiuni de maltratare și inculpații nu erau în drept să-l urmărească și să-l pedepsească cu aplicarea loviturilor, cu atât mai mult că partea vătămată a alergat după ce i-au fost aplicate lovituri în cap, și-a pierdut cunoștința și apoi s-a ridicat în picioare.

Mai mult, afirmația apărării că victima a meritat această maltratare nu suportă nicio critică. Or, pentru a clarifica presupusele acțiuni de provocare din partea părții vătămate, există căi legale care, însă, nu au fost utilizate de inculpați, ei preferând să dea dovadă de bravadă, inclusiv în fața unor fete, de superioritatea oferită de un grup mai mare de persoane care agrează o singură persoană. Or, acțiunile huliganice au început până la adresarea lui Vîntu S. către grupul de agresori că nu va fi ajuns, fiind justificată starea părții vătămate după câteva lovituri primite în cap, pierderea cunoștinței și ridicarea în picioare.

Instanța a încadrat acțiunile inculpatului în baza art. 287 alin. (2) lit. b) Cod penal, ca huliganismul, adică acțiunile intenționate care încalcă grosolan ordinea publică, precum și acțiunile care, prin conținutul lor, se deosebesc printr-un cinism sau obrăznicie deosebită, săvârșite de două sau mai multe persoane.

La stabilirea pedepsei, instanța a ținut cont că inculpatul a comis o infracțiune mai puțin gravă, anterior nu a fost condamnat, se caracterizează pozitiv, că nu au fost constatate circumstanțe atenuante și agravante, concluzionând că reeducarea și corectarea lui este posibilă fără izolare de societate, nefiind rațional să execute pedeapsa cu închisoare, aceasta urmând a fi suspendată condiționat.

3. Avocatul Ignat Dumitran a declarat apel, solicitând casarea sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri prin care inculpatul să fie achitat.

Apelantul a invocat că la baza sentinței de condamnare au fost puse în exclusivitate declarațiile părții vătămate.

Totodată, la materialele cauzei nu se atestă vreun proces-verbal de recunoaștere a persoanei după fotografie sau pe viu, nefiind clară modalitatea de identificare a persoanelor care au agresat fizic partea vătămată.

În același timp, este evidentă și provocarea din partea victimei, care a indicat că dacă nu s-ar fi adresat fetelor din fața barului, nu era să fie maltratat, iar după încetarea conflictului le-a adresat persoanelor, inclusiv cuvinte necenzurate, aprecierea instanței nefiind una obiectivă, reprezentând poziția acuzării.

4. Potrivit deciziei Curții de Apel Comrat din 18 iunie 2018, apelul a fost respins ca nefondat.

Instanța de apel a reținut că instanța de fond corect a încadrat acțiunile inculpatului și just a stabilit vinovăția acestuia în baza probelor administrate, aplicându-i o pedeapsă în conformitate cu prevederile legale și criteriile generale de individualizare a pedepsei.

Este întemeiată concluzia instanței de fond că inculpatul, cauzându-i părții vătămate lovituri cu pumnii și picioarele peste diferite părți ale corpului, a aplicat în privința acestuia violență, soldată cu cauzarea vătămarilor corporale, care sunt semne constitutive ale infracțiunii incriminate.

Cu toate că inculpatul nu a recunoscut vina, vinovăția acestuia se confirmă prin probele administrate, fiind dovedită fapta prevăzută la art. 287 alin. (2) lit. b) Cod penal, totodată, lipsind contradicții între declarațiile părții vătămate, ale martorilor și probelor scrise anexate la materialele cauzei.

Or, probele prezentate sunt suficiente pentru a confirma vinovăția inculpatului, precum și faptul că infracțiunea a fost săvârșită anume de acesta.

Potrivit declarațiilor părții vătămate, a fost maltratat de mai multe persoane, inclusiv inculpatul. Ei anterior nu erau cunoscuți, nu au avut careva relații, lipsind temeuri de a le considera neveridice, nefiind stabilit că partea vătămată ar avea alt interes, în afară de stabilirea adevărului.

Și inculpatul a confirmat că nu a fost în relații ostile cu partea vătămată, astfel că, ultimul nu a avut motiv de a-l calomnia.

Este întemeiată și concluzia instanței de fond că partea vătămată nu s-a manifestat prin comportament provocator, acesta adresându-le o întrebare fetelor, dar nu inculpaților. Mai mult, în momentul când partea vătămată a fugit spre farmacie, chiar dacă s-a adresat unui grup de persoane, inclusiv cu cuvinte necenzurate, acest fapt nu prezintă comportament provocator de săvârșire a infracțiunilor de maltratare, nimeni nefiind în drept să-l urmărească și să-l pedepsească prin aplicarea loviturilor.

Prin urmare, afirmațiile apărării că urmează a fi apreciate critic declarațiile părții vătămate referitor la persoanele care l-au maltratat, invocând ordonanța de începere a urmăririi penale, cererea lui Vîntu S., raportul de expertiză și procesul-verbal de audiere a lui Vîntu S., sunt irelevante.

Or, probele cercetate, confirmă că partea vătămată s-a adresat organului de urmărire penală cu o cerere privind întreprinderea măsurilor față de persoanele neidentificate, pe faptul maltratării lui la 28.09.2014, iar la 21.10.2014, a fost emisă ordonanța de începere a urmăririi penale pe semnele constitutive ale componenței de infracțiune prevăzute de art. 287 alin. (1) Cod penal.

Potrivit raportului de constatare medico-legală nr. 675 din 29.09.2014, persoane neidentificate i-au cauzat lui Vîntu S. vătămări corporale, cu dereglarea sănătății de scurtă durată, manifestată prin plagă-excoriație pe buză, plagă contuză pe barbă, excoriație-echimoză pe cap, edem subcutanat pe cap, echimoze pe obraz, urechea dreaptă, cotul stîng, torace și comoție cerebrală.

La 25.10.2014, fiind audiat în calitate de parte vătămată, Vîntu S. a indicat că a fost maltratat de mai multe persoane, inclusiv inculpatul, iar temeieri de a considera aceste declarații neadevărate, nu au fost constatate.

La fel, sunt nefondate și argumentele apărării referitor la faptul neclarității identificării inculpaților de către partea vătămată, nefiind efectuată măsura de recunoaștere a persoanei pe viu sau după fotografie or, partea vătămată a explicat că cunoștea două din persoanele care l-au agresat, iar pe inculpat îl cunoștea vizual.

Astfel, alegațiile apărării că sentința de condamnare se bazează pe o probă unică – declarațiile părții vătămate, inculpatul urmînd a fi achitat pe motiv că infracțiunea nu a fost comisă de el, sunt combătute inclusiv prin:

procesul-verbal de confruntare între Vîntu S. și Velcev I. din 04.02.2016;

procesul-verbal de audiere a martorului Jemănoaie P. în cadrul urmăririi penale din 21.05.2015;

procesul-verbal de audiere a martorului Cartaleanu D. în cadrul urmăririi penale din 21.05.2015;

procesul-verbal de audiere a martorului Vîntu V., în instanța de fond;

procesul-verbal de audiere a martorului Jemănoaie P., în instanța de fond;

procesul-verbal de audiere a martorului Cartaleanu D., în instanța de fond;

raportului de constatare medico-legală în privința lui Vîntu S.

Totodată, afirmația apărării, invocată în calitate de temei de casare a sentinței, că partea vătămată, însăși, a provocat persoanele care l-au maltratat, sunt neîntemeiate, acțiunile acestuia neconstituind motiv de săvârșire a unor acțiuni de agresiune fizică, nimeni nefiind în drept să-l urmărească și să-l pedepsească prin aplicarea loviturilor.

Deci, instanța de fond a stabilit atât latura obiectivă, cât și cea subiectivă a infracțiunii, a apreciat corespunzător circumstanțele cauzei și întemeiat a stabilit vinovăția inculpatului în săvârșirea infracțiunii prevăzute la art. 287 alin. (2) lit. b) Cod penal.

5. Avocatul Ignat Dumitran a declarat recurs ordinar, în care solicită casarea hotărârilor adoptate și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpatul să fie achitat pe motiv că fapta nu a fost comisă de el.

Recurentul a invocat că declarațiile părții vătămate referitor la persoanele care l-au maltratată sunt irelevante, fiind evident că acesta a provocat persoanele care l-au agresat.

Aprecierea instanței nu este una obiectivă, reprezentând poziția acuzării, iar instanța de apel a preluat în totalitate soluția instanței de fond, fără a analiza motivele invocate în apel, concluzia de respingere a apelului nefiind argumentată.

Mai mult, declarațiile părții vătămate contravin probelor administrate, iar instanța de apel nu a indicat care anume sunt declarațiile martorilor care confirmă că inculpatul a săvârșit infracțiunea.

În drept, recursul este întemeiat pe prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6), 8) Cod de procedură penală – instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, nu au fost întrunite elementele infracțiunii.

6. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar nominalizat pe baza materialului din dosarul cauzei și motivelor invocate, Colegiul penal concluzionează că acesta urmează a fi declarat inadmisibil din următoarele considerente

Potrivit art. 427 alin. (1) pct. 6) și 8) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel, inclusiv și în temeiul când instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, nu au fost întrunite elementele infracțiunii.

Instanța de recurs verifică doar dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

În sensul vizat și în raport cu circumstanțele invocate în recursul ordinar, în care nici nu sunt indicate concrete erori de drept clar definite (*pct. 5. din decizie*), se atestă că împrejurările menționate în partea descriptivă a hotărârii contestate, inclusiv cele reproduse în pct. 2. și 4. din prezenta decizie, relevă în mod concludent că instanțele de fond și de apel, legal și întemeiat au constatat și apreciat circumstanțele de fapt și de drept privind învinuirea înaintată inculpatului, și încadrarea juridică corectă a acțiunilor lui infracționale, în strictă conformitate cu prevederile normelor de procedură penală și prescripțiilor de drept material, prin prisma cumulului de probe anexate la dosar, inclusiv declarațiile părții vătămate Vîntu S., ale martorilor Vîntu V., Jemănoaie P. și Cartaleanu D., procesul-verbal de cercetare la fața locului din 28.09.2014, raportul de expertiză medico-legală nr. 173/ din 19.05.2015, potrivit cărui lui Vîntu S. i-au fost cauzate leziuni corporale ușoare cu dereglarea sănătății de scurtă durată, manifestate prin plagă - excoriație pe buză, plagă contuză pe barbă, excoriație-echimoză pe cap, edem subcutanat pe cap, echimoze pe obraz, urechea dreaptă, cotul stâng, torace, comoție cerebrală, toate probele fiind apreciate în conformitate cu prevederile art. 101 alin. (1) Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității, veridicității și coroborării lor, instanțele

de fond și de apel indicând argumentat și detaliat motivele pentru care au respins versiunile și dovezile apărării, instanța de apel pronunțându-se argumentat asupra tuturor motivelor invocate în apelul de pe rol, probele administrate pe caz demonstrând cu concludență prezența în acțiunile inculpatului a elementelor infracțiunilor prevăzute la art. 287 alin. (2) lit. b) Cod penal (*pct. 2. - 5. din decizie*).

Totodată, la stabilirea pedepsei instanța de apel just și argumentat a ținut cont de prevederile art. 7, 61, 90 Cod penal, pedeapsa respectivă a fost motivată, individualizată și aplicată inculpatului în corespundere cu prevederile legale (*pct. 2., 4. din decizie*).

Potrivit jurisprudenței CtEDO, în asemenea situație, nu se mai impune o reevaluare a conținutului mijloacelor de probă, acestea demonstrând cu prisosință soluția dată de prima instanță. Or, în cazul în care instanța de fond și-a motivat decizia luată, arătând în mod concret la împrejurările, care confirmă sau infirmă o acuzație penală, pentru a permite părților să utilizeze eficient orice drept de recurs eventual, o curte de recurs poate, în principiu, să se mulțumească de a relua motivele jurisdicției de primă instanță (*hotărârea CtEDO Garcia Ruis c. Spaniei, Helle c. Finlandei*). Art. 6 din CEDO impune în sarcina instanței, obligația de a efectua o examinare efectivă a motivelor, argumentelor și probelor propuse de părți, cu excepția cazului în care se apreciază relevanța acestora, iar obligația motivării deciziilor, impusă instanțelor de art. 6 § 1 din CEDO, nu poate fi înțeleasă ca impunând formularea unui răspuns detaliat la fiecare argument (*hotărârea CtEDO, pct. 80-81, Perez c. Franței, Van de Hurk c. Țărilor de Jos*).

Pe lângă aceasta, recursul vizat este întemeiat doar pe critica modului în care instanțele au apreciat probele și circumstanțele cauzei (*pct. 5. din decizie*).

Însă, pornind de la relevanțele art. 6 pct. 11¹), 27, 414 alin. (1) și (2) a Codului de procedură penală, eroarea gravă de fapt nu reprezintă o apreciere greșită a probelor, iar judecătorul apreciază probele în conformitate cu propria sa convingere, formată în urma cercetării tuturor probelor administrate. Instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel, și poate da o nouă apreciere probelor din dosar. Astfel, activitatea instanțelor de fond și de apel privind doar aprecierea sau reaprecierea probelor și circumstanțelor cauzei, în alt sens decât cel pe care îl propune avocatul este o competență și prerogativă legală a acestor instanțe, care nu constituie un temei de drept separat din numărul celor incluse în art. 427 Cod de procedură penală și, astfel, invocarea acestei chestiuni în recursul ordinar, la fel, este lipsită de orice temei legal.

Mai mult, motivele invocate în recursul de pe rol au constituit deja obiect de examinare în instanțele de fond și de apel, fiind oferite răspunsuri argumentate în acest sens (*pct. 2. – 5. din decizie*), iar o altă opinie asupra probelor și circumstanțelor cauzei care au fost puse la baza sentinței de condamnare, conform jurisprudenței CtEDO, nu poate servi temei pentru reexaminarea cauzei (*hotărârea din 16 ianuarie 2007, pct. 20, cazul Bujnița c. Moldovei*).

Împrejurările enunțate denotă în mod concludent, că instanțele de fond și de apel nu au comis erori de drept în raport cu motivele invocate de recurent, că hotărârile contestate conțin motive clare și legale pe care se întemeiază soluția, că instanța de apel s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, că în acțiunile inculpatului au fost întrunite elementele infracțiunii imputate, și că recursul ordinar este unul vădit neîntemeiat.

Conform art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs decide inadmisibilitatea recursului înaintat în cazul în care se constată că acesta este vădit neîntemeiat.

Prin urmare, odată ce este vădit neîntemeiat, recursul ordinar urmează a fi declarat inadmisibil.

7. În conformitate cu art. 431 alin. (1), 432 alin. (1), (2) pct. 4), alin. (3) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

DECIDE :

inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de avocatul Ignat Dumitran, împotriva sentinței Judecătoriei Cahul din 22 martie 2017 și deciziei Curții de Apel Comrat din 18 iunie 2018, în privința inculpatului Velcev Ivan XX, pe motiv că este vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 27 decembrie 2018.

Președinte

Iurie Diaconu

Judecători

Liliana Catan

Ion Guzun